

Mame moramo same povzdigniti glas

»Najbolj dragoceno, kar mati in hčerka lahko podarita druga drugi, je dovoljenje, da sta to, kar sta.« S to temeljno mislijo Linda Jarosch, avtorica knjige Vidim se v tebi (ter pred leti uspešnice Kraljica in divja ženska), odpre čudovito literarno darilo ženski in ji ponudi priložnost za razumevanje odnosa z lastno materjo ali hčerjo, ne glede na to, kakšna je. Linda Jarosch, svetovalka ženskam v vseh starostnih obdobjih, žena in mati treh odraslih otrok ter sestra patra Anselma Grüna, je prejšnji konec tedna v Sloveniji predstavljala svojo novo knjigo.

Sprašuje: **TAJA ZUCCATO**

Foto: **JOŽE SUHADOLNIK**

Da ste napisali takšno knjigo, ste morali razrešiti marsikateri vzorec, konflikt. Kaj se je v vas zgodilo, ko ste jo oddali v javnost? Ste s tem končali neko obdobje?

Res je, pisanje knjige je bil proces tako zame kot za naju s hčerko. Še enkrat sem dobila priložnost spoznati svojo hčerko, zdaj sem dokončno dojela, da je oseba zase, zreła in samostojna ženska, in tako jo tudi doživljam. Tudi odnos z lastno materjo, ki je umrla že pred 13 leti, sem na novo razčlenila, razumela, zagledala sem jo v novi luči.

Je bilo pisanje težko, sami pred sabo razgrinjati plasti odnosa s hčerko in materjo, se ugledati v lastni problematiki in nato to ponuditi na ogled še vsem ostalim?

Hčerka je veliko laže pisala, verjetno tudi zato, ker je še tako mlada, prožna. Meni je šlo na začetku kar težko. No, potem je lepo steklo, uskladili sva se. Pisali sva na daljavo, samo po e-pošti, kajti ona je iz

Amerike, kjer zdaj živi z možem in svojo družino, jaz pa iz Nemčije.

Kako je nastal vzgib za pisanje knjige o najpomembnejšem odnosu za žensko, kot pravite, odnosu, iz katerega izvira velika notranja moč?

Že prej sem vodila seminarje o ženskah, v meni se je od nekdaj pojavljala želja, da govorim o odnosih med mamami in hčerami. Ko je hči sama postala mati, mi je priznala, da jo zanima še več o tem odnosu, vedno je imela številna vprašanja na to temo. Nastanek knjige je bil nekako hčerini povod.

Čisto preprosto rečeno, ste se vi s hčerko dobro razumeli?

Ja, dobro. Poleg tega pa naju je ta knjiga še na novo povezala, ona mi je priznala, da je brez mene ne bi mogla napisati, ker je potrebovala mojo modrost, prav tako pa sem jaz potrebovala njeno svežino in mladost. Še drugo hčerko, starejšo, sva povabili k sodelovanju, a je pravkar rodila tretjega otroka in ni imela časa.

V knjigi zapišete, da je sreča v družini odvisna od mamine sreče, torej če je srečna mama, bo srečna tudi družina, za svojo srečo pa lahko poskrbi le mama. Kako naj ženske razumejo to misel, da jim bo bolj v spodbudo kot pritisk?

Ženske imamo večkrat občutek, da nas mama ni imela dovolj rada, da ni bila dovolj dobra, in ji to zamerimo, lahko tudi podzavestno. Dokler imamo to v sebi, se ne moremo osvoboditi in začutiti ljubezni do sebe. Torej, najprej je treba razrešiti ta odnos, ne glede na zgodovino z mamo, se poglobiti vase, da postanemo kot ženska samostojna, pa čeprav pri 40. ali 50. letih. Nikoli ni prepozno. Veste, nekaj je oditi od

☞ Mama je veliko večji del dediščine zapustila mojima bratoma, to me je kar prizadelo, a sem kasneje spoznala, da sta onadva to bolj potrebovala.

☞ Naučimo se ljubiti neodvisno od uspehov ali neuspehov naših otrok ali lastne navidezne primernosti. To je največje darilo, ki ga ženska lahko podari sama sebi.

doma, nekaj drugega pa se je zares osamosvojiti in s tem osvoboditi.

Je prav odnos med mamo in hčerko ta, ki lahko žensko naredi srečno ali nesrečno?

Tukaj se začne. V veliko pomoč nam je, da se zazremo vase, pogledamo, katere dobre in katere slabše lastnosti smo podedovale po materi ter kaj lahko z enimi

in drugimi, kako nam služijo v življenju. Tam, kjer smo šibke, ali v lastnostih, ki nam škodujejo, moramo same delati, da jih prerastemo, zamenjamo z ustrežnejšimi. To je stvar odločitve in truda. Ni pa to več stvar ali naloga naše mame. Na okrogli mizi mi je ženska na to rekla: »ampak moja mama je bila kriva«. Zakaj, sem jo vprašala. Ker je bila tako stroga do sebe in do mene, da me nikoli ni naučila

izražati čustev. V redu, ampak zdaj ko si samostojna odrasla oseba in se poleg vsega tega še zavedaš, imaš vso moč in pravico, da se sama naučiš izražati svoja čustva. Mama ti je dala tisto najboljše, kar je v danem trenutku zmogla. Dobro se je zavedati, tudi mama je le človek. **Kako ste vi razreševali odnos s svojo?** Veliko stvari sva razrešili, še ko je bila živa, kajti doživela je 90 let, so pa ostale nekatere, ki sem jih morala reševati sama. Mama je veliko večji del dediščine zapustila mojima bratoma, to me je kar prizadelo, a sem kasneje spoznala, da sta jo onadva bolj potrebovala. Meni pa je zapustila veliko notranje bogastvo, ja, in to mi je prineslo zadoščenje.

Kakšna je bila ženska linija vaše rodbine?

Tudi moja mama je imela tri sestre. Vsem je bila skupna volja do življenja. Naj je bilo še tako težko, smo ohranile pokončno držo in šle naprej! Sem pa opazila, koliko je bilo patriarhalnega nagiba pri naših ženskah v preteklosti, te vzorce je bilo treba razrahljati.

Kako je vaš mož spremljal pisanje knjige in kako doživlja vaša potovanja, odhod od doma, se je vajin odnos ob tem kaj preoblikoval?

Bil je moder svetovalec! (*Smeh.*) No, ko sem mu kdaj prebrala kakšen odstavek, je tudi rekel, da ni razumel. Sem si mislila, če on ne razume, tudi drugi ne bodo, in napisala bolj preprosto. Kasneje

sem ugotovila, da vsi njegovi nasveti o odnosu mene in hčerke niso bili prav pametni (*smeh*), sami sva bolje vedeli, kako odpirati in poglobljati svoj odnos in ga takšnega zapisati. Veste, moški nimajo popolnega dostopa do ženske. Ampak z možem imava z leti vedno lepši odnos, dobra plat zakona, ki naju je vedno peljala naprej, je bila, da sva imela poleg skupnega življenja tudi vsak svoje, drug drugemu dopuščava svobodo, hkrati pa se veliko pogovarjava.

Zakaj obstaja nenapisano pravilo za zakonce, »samo nikoli mi ne reci, da sem kot moja mama«!

(*Smeh.*) Kadar to rečeš, so mišljene predvsem slabe lastnosti; tudi moški noče slišati, da je kot njegov oče. Mož ali žena

se pri sebi zavedata, da so to lastnosti, ki sta jih pobrala od mame ali očeta. Če sta se s tem že soočila in jih predelala, se ob takšnem stavku ne bosta več počutila ogrožena, prizadeta ali napadena, in bo to postala šala. Napadeni se počutimo samo takrat, ko se nečesa še nismo osvobodili.

Če sva danes predvsem pri ženskah in mamah, tudi ženske potrebujemo spodbudo druga druge in v tem ni nič šibkega, slabšalnega. Dajva jo za konec vsem, ki naju bodo brale!

Na splošno se mi zdi, da bi se morali bolj posvečati ženskam, več, kot smo se včasih. V sebi imamo globino ljubezni

»Ženske imamo večkrat občutek, da nas mama ni imela dovolj rada, da ni bila dovolj dobra, in ji to zamerimo, lahko tudi podzavestno. Dokler imamo to v sebi, se ne moremo osvoboditi.

in modrosti, znamo združevati in peljati naprej, naj bo to družina ali družba, bolj razvito imamo intuitivno mišljenje. Le druga drugi moramo bolj stati ob strani, se podpirati in razumeti, ne glede na to, da imamo različne poglede ali mišljenje, prav v tem dejstvu je še veliko ženske moči. Kajti današnja ženska mora postati še bolj samozavestna, da v lastni negotovosti ne bo več sodila drugim ženskam, temveč jih podprla v njihovi poti in s tem obogatila svojo. Različne smo, a vse dragocene! Mame so zelo pomemben del družbe, ki prispeva k temu, da družba ostaja živa, in v tem moramo povzdigniti glas! Materinstvo prav tako pomeni narediti kariero, pa to nikjer ni uradno potrjeno. Same si moramo izbojevati njegovo spoštovanje in vrednost. Da se naučimo ljubiti neodvisno od uspehov ali neuspehov naših otrok ali lastne navidezne primernosti, pa je največje darilo, ki ga ženska lahko podari sama sebi.